

Näringsdepartementet
Enheten för marknad och konkurrens

Kopia: Infrastrukturdepartementet

(Via E-post)

Stockholm 2019-06-17

Svar till Näringsdepartementet rörande Europeiska kommissionens samråd om riktlinjer för statligt stöd till flygplatser och flygbolag

Svenska Flygbranschen (SFB) är ett bransch- och arbetsgivarförbund inom Transportföretagen. SFB har cirka 90 medlemsföretag verksamma inom flygnäringen, t.ex. flygbolag, flygplatser, flygskolor, marktjänstbolag och flygtrafikledning. Tillsammans har våra 90 medlemsföretag omkring 9700 anställda.

SFB tackar Näringsdepartementet för möjligheten att lämna synpunkter som kan utgöra underlag till regeringens svar. Vi ämnar inte lämna detaljsvar på de olika frågorna utan konstaterar utifrån vår kompetens att det finns anledning att lämna några generella kommentarer.

Ett regelverk som främjar sund konkurrens mellan flygbolag

Utgångspunkten bör vara att statsstöd inte snedvrider konkurrensen på den fria marknaden. Etablerade flygbolag ska inte subventionera nya flyglinjer, och därmed konkurrenser. Samtidigt noterar SFB att det ibland föreligger behov av att upphandla flygtrafik även på utlandslinjer för att säkerställa regional tillgänglighet i hela Sverige. Det gäller särskilt trafik från medelstora svenska regionala flygplatser till europeiska knutpunkter (hubbar).

Ett regelverk som främjar hög kvalitet och stor tillförlitlighet

Upphandlad trafik där det saknas förutsättningar för kommersiell flygtrafik måste bedrivas med rimlig kvalitet. Därför måste regelverket, även förordning (EU) nr 1008/2008¹, säkerställa att tillräckliga krav kan ställas på flygbolagens ekonomi och trafikens kontinuitet.

Ett regelverk som upprätthåller Sveriges tillgänglighet och värnar regionala flygplatser

Sverige har både statliga och icke statliga flygplatser. Genom Swedavia äger och driver staten tio flygplatser i det så kallade basutbudet (Stockholm-Arlanda, Stockholm-Bromma, Göteborg-Landvetter, Malmö, Ronneby, Visby, Umeå, Östersund-Åre, Luleå och Kiruna). Verksamheten bedrivs i ett aktieföretag med staten som ensam ägare. Intäkter, framförallt från utrikestrafiken på Stockholm-Arlanda, bekostar i praktiken driften av de mindre flygplatserna.

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen

Sveriges övriga flygplatser ägs vanligen av kommuner och regioner genom bolag. Regionala flygplatser är helt avgörande för Sveriges tillgänglighet och lokalt näringsliv men får inte del av de intäkter som bekostar den statliga flygplatsinfrastrukturen (däremot finns ett årligt statligt stöd som omfattar cirka 100 miljoner kronor). I många delar av landet är det inte ett alternativ att resa från en statlig flygplats eller med annat trafikslag. Med liten trafik och små möjligheter till ökade kommersiella intäkter för regionala flygplatser är det därför viktigt med ett regelverk som säkerställer fortsatt drift. Regelverket behöver därför vara enkelt, transparent och möjliggöra utbetalningar av driftsstöd.

Flygplatsverksamhet styrs av en mängd komplexa regelverk, bl.a. tekniska-, operativa- och säkerhetsmässiga krav som leder till stora kostnader för att driva en flygplats. Det krävs allt större passagerarvolym för att säkerställa lönsam drift av en flygplats varför det generella gruppundantaget (GBER) som medger att flygplatser som har färre än 200 000 passagerare kan ges stöd som täcker flygplatsens rörelseförluster behöver utvidgas.

Ett regelverk som inte hindrar innovation och utveckling

Flygbranschen genomgår just nu en omfattande omställning för att minska sin miljö- och klimatpåverkan. Omställningen är helt nödvändig och omfattar betydande investeringar i ny teknik och infrastruktur. Exempel på kommande investeringar är el- och hybridflyg med tillhörande infrastruktur på marken. I Norge diskuteras just nu på politisk nivå om t.ex. flyg med eldrift ska ges särskilda skatteundantag (exempelvis momsbefrielse på biljetter). Det är av högsta vikt att statsstödsregelverket inte reser hinder för utvecklingen. Samtidigt föreslår vi att Regeringskansliet utreder möjligheterna att genomföra s.k. innovationsupphandling för att stimulera framväxten och introduktionen av ny teknik inom upphandlad flygtrafik.

SFB står naturligtvis till Näringsdepartementets förfogande för ytterligare frågor eller förtydliganden.

Bilaga: SFB:s remissvar från 2013

Med vänlig hälsning

Svenska Flygbranschen

Fredrik Kämpfe, branschchef

